

You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Publikacje z Piekarskich Sympozjów Naukowych w zbiorach Biblioteki Teologicznej – jubileusz 25-lecia sesji

Author: Gabriela Łącka

Citation style: Łącka Gabriela. (2018). Publikacje z Piekarskich Sympozjów Naukowych w zbiorach Biblioteki Teologicznej – jubileusz 25-lecia sesji. W: M. Kycler, D. Pawelec, B. Warzachowska (red.), „Kolekcje w zbiorach bibliotek Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” (S. 175-192). Katowice : Oficyna Wydawnicza Waław Walasek.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Publikacje z Piekarskich Sympozjów Naukowych w zbiorach Biblioteki Teologicznej – jubileusz 25-lecia sesji

Wprowadzenie

Przełom lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku uznany został za jeden z najważniejszych okresów przeobrażeń społeczno-kulturalnych naszego państwa w jego najnowszych dziejach. Był to początek kształtowania się nowego typu mentalności społecznej, wyzwającej się spod dominacji Związku Radzieckiego i podejmującej nowe inicjatywy w różnych dziedzinach życia. Gdy w Polsce mocą ustawy z 11 kwietnia 1990 roku ostatecznie zniesiono urząd cenzury, w nowej sytuacji znalazł się także Kościół katolicki, który w istotnej mierze przyczynił się do zachowania ducha wolności w społeczeństwie. Wśród części duchowieństwa zrodziła się wówczas chęć rozwinięcia nowych form ewangelizacji, które do czasu powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego były skutecznie eliminowane przez zinstytucjonalizowany aparat kontroli. Sprzyjała temu również normalizacji stosunków między Warszawą a Watykanem i przybycie do Polski nuncjusza Stolicy Apostolskiej abpa Józefa Kowalczyka. Nawet pobieżne przyjrzenie się różnym wydarzeniom, z dziedziny gospodarki, kultury, życia naukowego, organizacji działania społecznego dowodzi, jak wiele inicjatyw narodziło się w tym właśnie czasie by w początkach XXI wieku święcić swoje jubileusze¹.

Jedną z lokalnych oznak nowoczesnych form ewangelizacji, a zarazem mecenatu kulturowego, bliskiemu tradycjom katolickich działaczy XIX wieku, dążących do poznawania dorobku przeszłości była decyzja prezesa firmy „Inkom” z Pszczyny mgr inż. Lechosława Gazdy o sfinan-

¹ W. ŚWIĄTKIEWICZ: *Nauka i religia. Odbudowa tradycji*. W: *Górny Śląsk na przełomie wieków Nadzieje i niepokoje. Świadkowie wiary*. Red. J. GÓRECKI, H. OLSZAR. Katowice–Piekary Śląskie 2002, s. 230–231.

sowanie druku książki² traktującej o historii sanktuarium maryjnego w Piekarach Śląskich, która powstała z inicjatywy bpa Damiana Zimonia. Po lekturze tej książki kierownik Bytomsko-Katowickiego Urzędu Rejonowego mgr Jerzy Chmielewski podjął inicjatywę utworzenia zespołu roboczego, zmierzającego do wyniesienia na ołtarze ks. Jana Alojzego Ficka, proboszcza w Piekarach Śląskich w latach 1826–1862³, którego postać na Górnym Śląsku znana jest i zasłużona dla odnowy życia religijnego, społecznego i kulturalnego w połowie XIX wieku. Jednym z wielu przedsięwzięć miała być konferencja naukowa przedstawiająca sylwetkę piekarskiego proboszcza w świetle wyników różnych analiz naukowych. Dnia 10 września 1991 roku w gmachu Urzędu Miejskiego w Piekarach Śląskich doszło do zawiązania się „Społecznego Komitetu celem popierania wniosku o beatyfikację ks. Jana Alojzego Ficka”. W spotkaniu założycielskim, które przebiegało pod hasłem *Wybitny kapłan odszedł do nieba* uczestniczyło ponad 20 osób⁴. Dyskusja uczestników pierwszego spotkania zainteresowanych beatyfikacją ks. Ficka, a także promowaniem społecznego nauczania Kościoła doprowadziła do oficjalnego spotkania Prezydenta Miasta Piekary Śląskie Andrzeja Żydkę z bpem Damianem Zimoniem, które odbyło się podczas tzw. Piekarskich Dni Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej. Spotkanie to poprzedziła korespondencja skierowana do bpa Damiana Zimonia, informująca go o zawiązaniu się społecznego komitetu popierającego stara-

² J. WYCISŁO: *Sanktuarium Matki Bożej w Piekarach Śląskich. Formowanie się głównego ośrodka życia religijno-społecznego na Górnym Śląsku w XIX wieku*. Katowice 1991, s. 410.

³ Ks. Ficek Jan Alojzy (1790–1862). W 1826 roku objął probostwo w Piekarach. Więcej na temat działalności ks. Ficka: W: J. CHMIELEWSKI: *Środowisko rodzinne i lata młodości ks. Jana Alojzego Ficka*. W: *Ks. Jan Alojzy Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku*. Red. J. WYCISŁO. Katowice 1992, s. 53–70; S. DROBNY: *Ks. Alojzy Jan Ficek. Reprint artykułów z czasopisma „Skarb Rodzinny” 1920–1922*. [Oprac.] J. PAWLIK. Katowice 1996; M. FAZAN: *Związki Jana Alojzego Ficka z Krakowem*. W: *Ks. Jan A. Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku*. Red. J. WYCISŁO. Katowice 1992, s. 71–81; A. KOWALSKA: *Ks. Jan Alojzy Ficek jako inspirator polskiego życia kulturalnego na Śląsku*. W: *Z badań nad dziejami języka polskiego na Górnym Śląsku*. Red. A. KOWALSKA. Przyg. J. KOWALSKI, J. ŚLIWIOK. Katowice 2002, s. 226–232; R. RAK: *Ks. Jan Alojzy Ficek, wielki duszpasterz XIX wieku (1790–1862)*. „Wiadomości Diecezjalne” 1962, nr 9–10, s. 193; C. SPUŁEK, I. SROKA: *Ks. Jan Alojzy Ficek – inicjator akcji trzeźwościowej na Górnym Śląsku*. W: *Ks. Jan Alojzy Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku*. Red. J. WYCISŁO. Katowice 1992, s. 82–95; J. WYCISŁO: *Ks. Jan Alojzy Ficek. Zarys działalności religijno społecznej*. Katowice 1992; J. BUJARA: *Ks. Jan Alojzy Ficek. „Gość Niedzielny” 1953, nr 36, s. 266; Ficek Alojzy (hasło)*. W: *Piekarzanie. Leksykon mieszkańców Piekary Śląskich*. Red. H. GAWLIK. Piekary Śląskie 2010, s. 73–75.

⁴ Byli to prezydent miasta Piekary Śląskie Andrzej Żydek, zastępcy Aniela Nowak i Jerzy Poloczek, przewodniczący Rady Miejskiej Jan Skowronek, członkowie: Joanna Oleśkiewicz, Leon Krus, Czesław Szołtysek, Mirosława Warchoń, Dyrektor Miejskiego Domu Kultury Ginter Kupka, Jerzy Dylong, Wiesław Umiński, Wilhelm Szołtysik, Alfred Kiera, Ludwik Durka, Paweł Wieczorek, starosta Jerzy Chmielewski, Lechosław Gazda, proboszcz ks. Władysław Student, Wojciech Świątkiewicz i ks. prof. WSSD w Katowicach Janusz Wycisło.

nia o beatyfikację ks. Alojzego Ficka i o potrzebie podejmowania „oddolnych” inicjatyw społecznych promujących godność człowieka. Duchowni uczestniczący w spotkaniu piekarskim byli zdania, że wszczęcie procesu beatyfikacyjnego będzie trudne ze względu na duże nakłady środków finansowych jednak wyrazili zdanie, że zachodzi silna potrzeba pogłębienia świadomości religijnej i historycznej pozwalającej na lepsze zakorzenienie mieszkańców Śląska w wierze. Wyrazili również nadzieję, że o formie upowszechniania społecznego nauczania Kościoła zadecyduje bp Damian Zimoń. O wydarzeniu tym donosiła lokalna prasa m.in.: „Dziennik Zachodni” i „Gość Niedzielny”⁵. W artykule zatytułowanym *Górnoślązak na Ołtarze* „Dziennik Zachodni”, informował o spotkaniu w Piekarach i donosił o tym, że „z radością przyjęto fakt, że inicjatywa w procesie beatyfikacyjnym wypływa oddolnie od środowisk świeckich, a nie duchownych”⁶. Po kolejnej specjalnej wizycie u bpa Damiana Zimonia przedstawiciele Komitetu, w skład którego weszli Prezydent miasta Piekary Śląskie Andrzej Zydek, dr hab. Wojciech Świątkiewicz i ks. dr Janusz Wycisło wspólnie zadecydowali o tym, że organizowanie sesji i konferencji naukowych mających pogłębiać tożsamość religijną na Górnym Śląsku i diecezjach ościennych będzie odbywać się co roku w maju w przeddzień pielgrzymki mężczyzn do Piekar Śląskich. Łącząc sympozja naukowe z pielgrzymką mężczyzn do Piekar, zakładano, że będą one rozbudowywały zaplecze intelektualne dla bogatych i tradycyjnie uformowanych postaci katolicyzmu ludowego, a Piekary jako ośrodek kultu religijnego i największe na Górnym Śląsku miejsce pielgrzymowania będą pomnażać wartości służące integralnemu dobru człowieka i rozwojowi życia wspólnotowego. Pozwoli to lepiej zrozumieć własną przeszłość i przygotować się na wyzwania przyszłości⁷. Te założenia ideowe potwierdził ks. abp Damian Zimoń w *Słowie wstępnym* do tomu pt. *Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku*, który zawierał materiały z VII Sympozjum⁸.

Sympozja naukowe w Piekarach odwołują się do dobrych tradycji katolicyzmu społecznego na Górnym Śląsku, który w XIX wieku, wypracował formułę Dni Katolickich (*Katholikentag*), działania te można uznać za pierwsze próby połączenia refleksji intelektualnych z potrzebami praktyki społecznej, obecności Kościoła w zmieniających się warunkach urbanizacyjnych i narastających procesów industrializacji. Do tych tradycji nawiązywał też August Hlond, administra-

⁵ O beatyfikację kapłana Górnoślązaka. „Gość Niedzielny” 1992, nr 7, s. 5.

⁶ *Górnoślązak na ołtarze*. „Dziennik Zachodni” 21–23.02.1992, nr 37, s. 4.

⁷ J. WYCISŁO: *Geneza sympozjów naukowych w Piekarach Śląskich*. W: *Górny Śląsk na przełomie wieków. Nadzieje i niepokoje. Świadkowie wiary*. Red. nauk. J. GÓRECKI, H. OLSZAR. Katowice–Piekary Śląskie 2002, s. 226–229.

⁸ Por.: D. ZIMOŃ: *Słowo wstępne*. W: *Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku*. Red. W. ŚWIĄTKIEWICZ, J. WYCISŁO. Katowice 1998, s. 8.

tor utworzonej w 1922 roku Administracji Apostolskiej inicjując i włączając się w przebieg Zjazdów Katolickich⁹.

W latach osiemdziesiątych w Duszpasterstwie Akademickim w Katowicach z inicjatywy ks. prałata Stanisława Puchały zorganizowano kilka seminariów naukowych, na których dyskutowano na tematy referowane wcześniej przez profesorów śląskich uczelni, które wówczas angażowały opinię społeczną, traktując te refleksje intelektualne jako bezpośrednie przygotowanie środowiska akademickiego do pielgrzymki stanowej mężczyzn w Piekarach¹⁰.

Srebrny jubileusz sympozjów naukowych w Piekarach Śląskich składnia do refleksji i podsumowań, a jednocześnie ukazuje jak zmieniała się tematyka na przestrzeni ostatnich dwudziestu pięciu lat.

Sympozja w latach 1992–2001

Organizatorem sympozjów w latach 1992–2001 był *Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris* – Instytut Górnośląski w Katowicach. Tematyka sympozjów piekarskich i ich szczegółowe programy przez okres pierwszych dziesięciu lat przygotowywane były przez głównych organizatorów: ks. prof. Janusza Wycisłę i prof. Wojciecha Świątkiewicza (1992–2001), w konsultacji ze środowiskiem naukowym, któremu bliskie były założenia programowe piekarskich sympozjów. W niektórych przypadkach zapraszano do współpracy szerszą grupę wybitnych znawców danej problematyki tak jak to było w przypadku sympozjum poświęconego rodzinie, którego Rada Naukowa liczyła pięć osób. Korzystano także z opinii ks. Abpa Damiana Zimonia, wówczas gdy tematyka sympozjów zbliżona była do Ogólnopolskiego Programu Duszpasterskiego wypracowanego na kolejne lata przez Komisje Duszpasterstwa Ogólnego Episkopatu Polski, której przewodniczył ks. Arcybiskup. Autorami tekstów byli głównie wykładowcy i przedstawiciele środowisk uniwersyteckich Krakowa, Warszawy, Wrocławia, Lublina, Opola, Gliwic i Cieszyna¹¹.

Autorem szaty graficznej pierwszego tomu serii piekarskiej był artysta malarz Antoni Halor. Okładka pierwszego tomu serii zawiera charakterystyczny owal, w który wpisany jest portret J.A. Ficka. Przez dziewięć kolejnych lat wydawane publikacje zachowały podstawowe elementy grafiki, zmieniając tylko treść zamieszczoną w owalu, która w symboliczny sposób przedstawiała ideę kolejnego sympozjum. Słowo wstępne pisali ks. abp Damian Zimoń, (1992–2013) i abp Wiktor Skworec (2014–2016). Z chwilą utworzenia w 2001 roku Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego instytucjami odpowiedzialnymi za organizację sympozjów piekarskich jest Wydział

⁹ *Ksiądz Kardynał dr August Hlond Prymas Polski. Działalność i dzieła*. Red. J. ŚLIWIOK. Katowice 1998.

¹⁰ W. ŚWIĄTKIEWICZ: *Nauka i religia...*, s. 233.

¹¹ Ibidem, s. 233.

Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach wraz z Urzędem Miasta Piekary Śląskie. Osobami odpowiedzialnymi z ramienia Wydziału za program i organizację sympozjum są pracownicy naukowcy, a w ostatnich latach jest ks. Arkadiusz Wuwer. Autorami, a zarazem redaktorami poszczególnych tomów serii piekarskiej są głównie pracownicy Wydziału Teologicznego, księża: Jan Górecki, Henryk Olszar, Antoni Bartoszek, Leszek Szewczyk, Józef Kozyra, Marek Łuczak Arkadiusz Wuwer, Ireneusz Celary, Bogdan Biela, Witold Kania, Artur Malina, a także studenci Wydziału Teologicznego.

Od roku 2001 zmienił się format i szata graficzna książek. Zrezygnowano z charakterystycznego owalu, a okładki poszczególnych tomów były projektowane przez pracowników Księgarni św. Jacka. W 2015 roku zmieniła się także nazwa na Społeczne Sympozjum Piekarskie. Zdaniem organizatora imprezy ks. dr hab. Arkadiusza Wuwera „ewenementem w skali Polski jest fakt, że w dniu sympozjum uczestnicy otrzymują już gotową publikację z materiałami sympozjalnymi co pozwala autorom referatów skoncentrować się na prezentacji najważniejszych tez, a wygospodarowany czas przeznaczyć na ożywione dyskusje”¹². Trzy publikacje z sympozjów piekarskich¹³ zostały wydane w serii „Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” pod redakcją ks. Artura Maliny¹⁴. Wszystkie tomy serii „Sympozja Piekarskie” mają aneks, w którym znajduje się informacja o autorach, programy spotkań, a od roku 1997 wykaz dotychczasowych publikacji sympozjów piekarskich. Od roku 2001 publikacje zawierają streszczenia poszczególnych artykułów w języku angielskim.

Tematyka sympozjów

Pierwsza publikacja w serii „Sympozja Piekarskie” miała charakter retrospektywny i ukazała się pod tytułem *Ks. Jan Alojzy Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku. Działalność religijno-społeczna ks. Jana Alojzego Ficka i rola Piekar jako centrum katolicyzmu społecznego na Górnym Śląsku*

¹² XXV Piekarskie Sympozjum za nami. 2016. <http://wiara.radiopiekary.pl/xxv-piekarskie-sympozjum-naukowe-za-nami> [dostęp: 23.02.2017].

¹³ Są to m.in.: *Górny Śląsk na przełomie wieków. Nadzieje i niepokoje. Świadkowie Wiary*. Red. nauk. J. GÓRCEKI, H. OLSZAR. Katowice–Piekary Śląskie 2002 („Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”, nr 6); *Familiaris splendor. Piękno życia rodzinnego jako wyzwanie dla społeczeństwa i Kościoła*. Red. nauk. A. BARTOSZEK („Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”, nr 64). Katowice 2011; *Dom, w którym rodzi się wspólnota. Rodzina, społeczeństwo, Kościół*. Red. nauk. M.T. KOZUBEK. Katowice 2012.

¹⁴ Seria „Studia i Materiały Wydziału Teologicznego w Katowicach” ukazuje się od 2001 r. Jest kontynuacją serii wydawniczej Instytutu Teologiczno-Pastoralnego w Katowicach, redagowanej przez ks. bpa Stefana Cichego i ks. prof. Józefa Krętosza. Redaktorem serii jest ks. prof. Artur Malina, a od nr 78. ks. Bogdan Biela.

w XIX wieku (Katowice 1992)¹⁵. Poświęcona została postaci księdza Ficka, a także ówczesnej sytuacji społeczno-politycznej i kulturalnej na Górnym Śląsku, która stanowiła tło jego działalności. Omówiona została również rola Piekarskiego jako głównego ośrodka dla rozwoju katolicyzmu na Górnym Śląsku. II Sympozjum Piekarskie poświęcone zostało dziedzictwu i współczesności powołanej w 1992 roku archidiecezji katowickiej¹⁶. Tradycja historii Górnego Śląska skupiająca się od ponad trzech wieków w żywym do dziś kulcie Matki Boskiej Piekarskiej, a także ustanowienie patronem metropolii katowickiej św. Jacka Odrowąża stało się wyzwaniem dla nowych wysiłków ewangelizacyjnych. Autorzy publikacji zwrócili uwagę na nowe zadania związane z największym zagęszczeniem ludności w skali kraju i wielkimi problemami rekonstrukcji przemysłu przed jakim stanął Kościół na Śląsku.

Rodzina jako naturalna wspólnota życia i miłości była od zawsze przedmiotem szczególnej troski Kościoła na Śląsku. Rok 1994 ogłoszony został „Rokiem Rodziny”, dlatego też tematyka III Piekarskiego Sympozjum poświęcona została rodzinie. W słowie wstępnym do wydanej publikacji *W trosce o rodzinę* (Katowice 1994)¹⁷ ks. abp Damian Zimoń pisał „Rodzina na Górnym Śląsku należy do tradycyjnych wartości, które w pierwszym rzędzie stanowią o tożsamości ludzi tej ziemi. Model rodziny lansowany w środkach masowego przekazu pochodzący ze zlaicyzowanej Europy jest nie do przyjęcia, mamy dobre wzory życia rodzinnego, które powinny zostać utrzymane i pielęgnowane”¹⁸. Książka składa się z trzech części obejmujących zagadnienia: rodziny jako wartości, rodziny w tradycji kulturowej, a także rodziny w środowisku wychowania. Zadaniem autorów książki było ukazanie prawdy o śląskiej rodzinie, która jest nadzieją kościoła i społeczeństwa.

Tematy kolejnych sympozjów nawiązywały bezpośrednio do Ogólnopolskich Programów Duszpasterskich i były tak sformułowane aby stanowić próbę interpretacji głównych tez tych programów. I tak w 1995 roku ukazała się publikacja poświęcona problemom misyjności Kościoła *Kościół Śląski wspólnotą misyjną* (Katowice 1995)¹⁹. Ideą przewodnią poruszanych tematów była myśl:

¹⁵ Ks. Jan Alojzy Ficek i *Piekary Śląskie w XIX wieku. Działalność religijno-społeczna* ks. Jana Alojzego Ficka i rola Piekarskiego jako centrum katolicyzmu społecznego na Górnym Śląsku w XIX. Red. J. WYCISŁO. Katowice 1992, s. 5.

¹⁶ Jan Paweł II ustanowił archidiecezję katowicką 25. marca 1992. Zob.: *Dekret o ustanowieniu i określeniu granic nowych diecezji i prowincji kościelnych w Polsce oraz przynależności metropolitalnej poszczególnych diecezji*. „Gość Niedzielny” 1992, nr 24, s. 1, 7; *Nowa Organizacja Kościelna w Polsce*. „L'Osservatore Romano” 1992, nr 3–4, s. 67–74.

¹⁷ *W trosce o rodzinę*. [III sympozjum naukowe, Piekary Śląskie 1994]. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ. Katowice 1994.

¹⁸ D. ZIMOŃ: *Słowo wstępne*. W: *W trosce o rodzinę*. Red. nauk. J. WYCISŁO. Katowice 1994. s. 7–8.

¹⁹ *Kościół śląski wspólnotą misyjną*. [IV sympozjum naukowe, Piekary Śląskie 1995]. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ, J. WYCISŁO. Katowice 1995.

„Ewangelizacja spotyka się z człowiekiem wciąż na nowo, ma charakter pokoleniowy”²⁰. Przedstawione w publikacji referaty podejmują próbę odpowiedzi na pytanie, jak ożywić wspólnotowy wymiar misyjności Kościoła lokalnego w okresie trudnych wyzwań współczesności i wprowadzić go jako sprawdzoną wartość religijną w trzecie tysiąclecie.

Problematyka pojednania i sprawiedliwości społecznej, która należy niewątpliwie do najważniejszych i najtrudniejszych zarazem kwestii społecznych naszych czasów rozważana, była na V Sympozjum Piekarskim pt. „Pojednane i sprawiedliwość w społeczna”²¹. Była ona rozpatrywana w ramach ogólnopolskiego programu duszpasterskiego, który w roku 1996 nosił tytuł *Kościół jako miejsce nawrócenia i pojednania. Sakrament uzdrowienia*. Sympozjum z roku 1997 poruszało problem „Wartości chrześcijańskiej w zmieniającym się społeczeństwie”²². Przedstawione referaty stały się prezentacją studiów i refleksji nad obecnością wartości chrześcijańskich w życiu społecznym inspirowane również poprzez nauczanie Ojca Świętego Jana Pawła II.

Rok 1998 był ogłoszony „Rokiem Ducha Świętego” i jego uświęcającej obecności. W takim kontekście aksjologicznym analizowano tematy VII Sympozjum Piekarskiego, które odbywało się pod tytułem „Religijne Inspiracje Kultury na Górnym Śląsku”²³. Organizatorzy ósmego sympozjum piekarskiego podjęli temat „Władzy jako służby społeczeństwa”. To przełożenie na język analiz naukowych głównych tez duszpasterskich „Roku Boga Ojca”. Poruszane tematy dały nowe „światło” w społeczne zaangażowane świeckich oraz ich udział w sprawowaniu władzy na różnych szczeblach. Treści te stały się przyczynkiem na drodze wdrażania nauki społecznej kościoła w życie. Obchody Wielkiego Jubileuszu roku 2000 wpisały się w treści zawarte w IX Sympozjum, które poświęcone zostało nauce społecznej Kościoła i nowym wyzwaniom. Na prośbę ks. Arcybiskupa włączone w ogólnopolskie obchody Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 i podobnie jak Kongres Poezji Metafizycznej i Religijnej odbyły się w Sali audytoryjnej Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Publikacja zawierała materiały z tych dwóch przedsięwzięć naukowych i ukazała się w jednym tomie serii piekarskiej pod wspólnym tytułem *Kultura i religia u progu III Tysiąclecia* (Katowice 2001)²⁴. Zdaniem redaktorów publikacja ta ma rangę dokumentu obchodów wielkiego Jubileuszu 2000 lat chrześcijaństwa na Górnym Śląsku. Autorzy prac przedstawili treści ukazujące wciąż nie-

²⁰ JAN PAWEŁ II: *Przekroczyć próg nadziei*. Lublin 1994, s. 96.

²¹ *Pojednanie i sprawiedliwość społeczna*. [V sympozjum naukowe]. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ, J. WYCISŁO. Katowice 1996.

²² *Trwałe wartości w zmieniającym się społeczeństwie w nauczaniu społecznym Jana Pawła II*. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ. Katowice 1997.

²³ *Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku*. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ, J. WYCISŁO. Katowice 1998.

²⁴ *Kultura i religia u progu III tysiąclecia*. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ, A. PETHE. Katowice 2001.

doceniony obraz Śląska jako prężnego obszaru nauki i sztuki, a także głębokiej religijności, które spletają się z trudnymi problemami restrukturyzacji regionu i przemysłu.

Sympozja w latach 2002–2016

Z chwilą powstania Wydziału Teologicznego w 2001 roku tematyka sympozjów piekarskich otwierała nowy rozdział naukowej refleksji nad przeszłością, teraźniejszością i przyszłością Górnego Śląska z perspektywy Katolickiej Nauki Społecznej. Utworzenie w 2009 roku nowego kierunku „Nauki o rodzinie” i powołanie Zakładu Nauk o Rodzinie nie tylko zobowiązywało Wydział do prowadzenia bazy dydaktycznej, ale również mobilizowało pracowników do realizowania badań naukowych, których wyniki prezentowane były podczas piekarskich sympozjów.

Organizatorem XI Sympozjum Piekarskiego, które przebiegało pod nazwą „Górny Śląsk na przełomie wieków. Nadzieje i niepokoje” był po raz pierwszy w 2002 roku Wydział Teologiczny, dlatego też publikacja z materiałami konferencyjnymi wydana została w serii „Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”²⁵. Zawierała ona treści związane z restrukturyzacją górnictwa i hutnictwa, wzrastającym bezrobociem i przedłużającą się adaptacją mentalności społecznej do wolnego rynku wyznaczającego rytmy nadziei i niepokojów.

W roku liturgicznym 2008/2009 szczególny akcent położono na otaczanie troską życia. Autorzy monografii starali się przybliżyć czytelnikom problematykę dotyczącą zagrożeń życia małżeńskiego i rodzinnego stąd tytuł publikacji *Nieść nadzieję na współczesne areopagi otaczając troską życie*²⁶. Ważne z punktu widzenia Kościoła i społeczeństwa zagadnienie ojcostwa oraz ukazanie zagrożeń dotyczących współczesne rodziny rozpatrywane w wielorakiej perspektywie społecznej i teologicznej było tematem XX Sympozjum Piekarskiego. Na łamach wydanej publikacji pracownicy Zakładu Nauk o Rodzinie zadawali pytania o to: jak dziś postrzegana jest rodzina i jakie konsekwencje dla życia społecznego wynikają z różnych sposobów pojmowania rodziny. Sympozjum stanowiło również wyraz wdzięczności za beatyfikację Jana Pawła II²⁷.

W 2012 roku zastanawiano się nad rzeczywistością „Kościoła jako domu i domu jako Kościoła”²⁸ oraz warunkami niezbędnymi do tego, aby powstała i umacniała się prawdziwa wspól-

²⁵ Górny Śląsk na przełomie wieków. Nadzieje i niepokoje. Świadkowie wiary. Red. nauk. J. GÓRECKI, H. OL-SZAR. Katowice 2002.

²⁶ Nieść nadzieję na współczesne areopagi otaczając troską życie. W Roku św. Pawła Apostoła Narodów. Red. nauk. B. BIELA. Katowice. 2009.

²⁷ Familiaris splendor. Piękno życia rodzinnego jako wyzwanie dla społeczeństwa i Kościoła. [Red. nauk. A. BARTOSZEK]. Katowice 2011.

²⁸ Dom, w którym rodzi się wspólnota: rodzina, społeczeństwo Kościoła. [Red. nauk. numeru M.T. KOZUBEK]. Katowice 2012.

nota rodzinna społeczna i kościelna. Zagadnienie budowania szczęścia rodzinnego, a także odpowiedzi na pytanie w jakiej mierze i w jakich warunkach komunია miłości między małżonkami może jeszcze imponować dzisiejszemu człowiekowi stało się przedmiotem rozważań XXIII Sympozjum Piekarskiego²⁹.

Tematy kolejnych sympozjów nawiązywały do aktualnych ogólnopolskich programów duszpasterskich. Ogłoszenie w 2006 roku encykliki Benedykta XVI „Deus caritas est” (Bóg jest miłością)³⁰ oraz hasło roku duszpasterskiego „Przywracajcie nadzieję ubogim” zainspirowały organizatorów XV Sympozjum Piekarskiego do uwzględnienia tematyki związanej z charytatywną działalnością Kościoła. Zawarte w publikacji treści *Caritas w globalnej wiosce* (Katowice 2006)³¹ traktują zarówno o teoretycznych jak i praktycznych aspektach chrześcijańskiego *caritas*. Punktem odniesienia zaś do wszystkich rozważań była współczesność charakteryzowana przez zjawisko globalizacji.

W 2008 roku Kościół rozważał tajemnice powołania życiowego. Inspiracją do tego były słowa św. Pawła „Przyjrzyjcie się bracia powołaniu waszemu”. Myślą przewodnią XVI Sympozjum Piekarskiego było hasło *Jak żyć odpowiedzialnie w nieodpowiedzialnym świecie? Odpowiedzialność jako cnota chrześcijańska i wartość społeczna*³². Autorzy publikacji postawili sobie za cel próbę skonkretyzowania treści 55 numeru *Konstytucji duszpasterskiej o Kościele i świecie współczesnym* „*Gaudium et spes*”, w którym człowieka określa przede wszystkim jego odpowiedzialność wobec własnych braci i historii. Treści piekarskiej publikacji poprzez rzetelne rozważania teoretyczne oraz konkretne zalecenia i wskazówki wniosły wiele światła w osobiste i społeczne zaangażowanie zarówno duchownych jak i świeckich na rzecz podjęcia odpowiedzialności, co stanowi ważny przyczynek do wdrażania nauki społecznej Kościoła w życie.

W obszarze zagadnień sympozjalnych nie mogło zabraknąć odniesień do nauki św. Jana Pawła II, który należał do grona czcicieli Maryi Piekarskiej odwiedzając to miejsce jeszcze jako metropolita krakowski w latach 1965–1978³³ za czasów ówczesnego bpa katowickiego Herberta

²⁹ *Rodzina miłością wielka*. [Red. M. WANDRASZ]. Katowice 2014.

³⁰ „Deus Caritas est” – encyklika Ojca Świętego Benedykta XVI do biskupów prezbiterów i diakonów, *Do osób konsekrowanych i wszystkich wiernych. O miłości chrześcijańskiej*. http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/pl/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20051225_deus-caritas-est.html [dostęp: 12.03.2017].

³¹ *Caritas w globalnej wiosce*. Red. nauk. M. ŁUCZAK, A. WUWER. Katowice–Piekary Śląskie 2006.

³² *Jak żyć odpowiedzialnie w nieodpowiedzialnym świecie? Odpowiedzialność jako cnota chrześcijańska i wartość społeczna*. Red. nauk. A. WUWER. Katowice–Piekary Śląskie 2007.

³³ *Mówię do Was Szczęść Boże! Kardynał Karol Wojtyła – Ojciec Święty Jan Paweł II w Piekarach Śląskich*. Materiały zebrał B. WOŹNICA. Katowice 1993; *Dobrze Was rozumiem nie obca mi praca. Kardynał Karol Wojtyła – Ojciec Święty Jan Paweł II w Piekarach Śląskich*. Materiały zebrał B. WOŹNICA. Katowice 2011.

Bednorza. Co roku podczas majowej pielgrzymki głosił słowo Boże, a przesłanie zawarte w swych głębokich homiliach kierował głównie do ludzi pracy zamieszkujących ten region³⁴. W roku 2003 diecezja katowicka obchodziła 20-lecie pobytu Ojca Świętego Jana Pawła II w Katowicach i 25-tą rocznicę Jego pontyfikatu. Jubileusze te stanowiły wezwanie do pochylenia się nad słowami papieża Polaka, skierowanymi przed dwudziestoma laty do mieszkańców Śląska. Trzy rozdziały niniejszej publikacji *Modlitwa – Praca – Służba Chorym* (Katowice 2003)³⁵ odpowiadały trzem tematom orędzi, które wygłosił papież Jan Paweł II w Katowicach w 1983 roku. Autorzy piekarskiego sympozjum starali się odpowiedzieć na pytania przed jakimi problemami po 20 latach i obecnie stoją mieszkańcy Śląska i całej Polski. Troska papieża o zjednoczenie Europy towarzyszyła mu od początku pontyfikatu, który po włączeniu Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku podkreślał, że „nie można zrozumieć tożsamości Europy bez chrześcijaństwa. Stąd jedną z najbardziej znanych metafor odnoszących się do tego procesu jest zachęta papieża, aby kontynent „oddychał dwoma płucami”³⁶, czego odzwierciedleniem była publikacja *Dwa płuca jedno serce* (Katowice 2004). Autorzy publikacji podjęli nie tylko kwestie społecznych struktur ale przede wszystkim duchowych korzeni. Starali się uwypuklić prawdę o tym, że bez względu na kształt konstytucji Europejskiej Polska posiada duchowe korzenie pozwalające odnaleźć pozytywny wpływ chrześcijaństwa w życiu społecznym i politycznym.

Niewątpliwie tematyka regionalna stanowiła oś przewodnią wszystkich sympozjów. W 2005 roku obchodziliśmy osiemdziesiątą rocznicę erygowania diecezji katowickiej, rocznicę koronacji wizerunku Matki Boskiej Piekarskiej oraz dwudziestolecie posługi bpa Damiana Zimonia. Jubileusze te stały się okazją do zorganizowania XIV Sympozjum Piekarskiego i powstania publikacji *Rocznice, które wspominają, uobecniają i zapowiadają* (Katowice 2005). Myślą przewodnią XVIII Sympozjum Piekarskiego była setna rocznica urodzin bpa Herberta Bednorza. Tytuł powstałej wówczas publikacji to *Biskup Herbert Bednorz – życie i posługa czwartego biskupa katowickiego. W setną rocznicę urodzin Herberta Bednorza (1908–2008)*. Monografia zawiera treści przedstawiające sylwetkę katowickiego biskupa w kontekście jego działalności społeczno-religijnej, aktywności pasterskiej poprzez osobiste refleksje jego najbliższych współpracowników. Tematy referatów kierują uwagę na zagadnienia związane ze świadectwem rodziny wobec współcze-

³⁴ Kardynał Karol Wojtyła – Święty Jan Paweł II a Piekary Śląskie. <http://www.bazylikapiekary.pl/index.php/historia-kultu/jan-pawe-ii> [dostęp: 23.02.2017]

³⁵ *Modlitwa-praca-służba chorym. 20 lat po pobycie Ojca Świętego Jana Pawła II w Katowicach*. Red. nauk. A. BARTOSZEK. Katowice 2003.

³⁶ *Wstęp*. W: *Dwa płuca – jedno serce. Wartości duchowe w zjednoczonej Europie*. Red. nauk. L. SZEWCZYK, M. ŁUCZAK. Katowice 2004, s. 11.

snego świata i kościoła. W roku jubileuszu 350-lecia sanktuarium w Piekarach powstała kolejna książka. Zaproszeni autorzy odwoływali się w swoich tekstach do *źródeł sprawiedliwości i miłości społecznej* o czym informował podtytuł Sympozjum. Przedstawili swoje refleksje nad fenomenem Piekar jak również historycznym i społecznym kontekstem kultu maryjnego w tym miejscu³⁷. XXIV Sympozjum Piekarskie przebiegało pod hasłem „*Sprawiedliwość i miłość społeczna. Refleksja interdyscyplinarna w 90. lecie (Archi)diecezji katowickiej*”³⁸. Dyskutowano m.in. nad fenomenem piekarskiego pielgrzymowania i nad twórczym rozwijaniem refleksji o sprawiedliwości i miłości społecznej. Publikacja wpisała się w obchody 90-lecia diecezji oraz 90-lecia koronacji obrazu Matki Boskiej Piekarskiej. Wartości, którym poświęcone były refleksje prelegentów nawiązywały do sprawiedliwości i miłości społecznej, które z kolei wymagają kolejnych wyzwań: takich jak uczciwość, prawość, dobro wspólne, solidarność, prymat etyki nad techniką, odkrywanie godności ludzkiej. To wyzwania, które są wyjątkowe dla ludzi odpowiedzialnych za kształtowanie życia społecznego³⁹. Wymiar społeczno-etyczny, ukazujący ważność i wielowymiarowość świętowania niedzieli podjęli uczestnicy XXII Sympozjum Piekarskiego. Trzy zasadnicze części publikacji zawierają treści dotyczące świętowania niedzieli w kontekście parafialnym, rodzinnym i historycznym. Ponadto autorzy zwrócili uwagę na przemiany w świętowaniu Dnia Pańskiego w kontekście współczesności, a także w perspektywie chrześcijańskiej⁴⁰.

Srebrny jubileusz piekarskich spotkań naukowych otwierał nowy rozdział naukowej refleksji nad przeszłością, teraźniejszością i przyszłością Górnego Śląska z perspektywy katolickiej nauki społecznej⁴¹. Autorzy publikacji przedstawili tematykę miłosierdzia w aspekcie filozoficznym, teologicznym i biblijnym⁴². Zasadnicza treść pracy odnosi się do współczesnych zagadnień moralnych poprzez kwestie społeczno-polityczne, aż po inspirowane uczynkami miłosierdzia teksty napisane z perspektywy pastoralnej.

³⁷ 350-lecie kultu Matki Bożej w Piekarach Śląskich. *Tu przeszłość łączy się z przyszłością*. Red. nauk. W. KANIA, M. ŁUCZAK. Katowice 2010.

³⁸ *Sprawiedliwość i miłość społeczna. Refleksja interdyscyplinarna w 90-lecie (Archi)diecezji Katowickiej*. Red. A. WUWER. XXIV Społeczne Sympozjum. Katowice 2015.

³⁹ J. KUBIK: XXIV Piekarskie Sympozjum Naukowe O Sprawiedliwości i miłości społecznej. „Z piekarskich wieź” nr 6 (243) – 14 czerwca 2015, s. 7.

⁴⁰ *Świętowanie niedzieli w wymiarze społeczno-etycznym*. Red. A. WUWER. XXII Sympozjum Piekarskie. Katowice 2013.

⁴¹ B. WARZĄCHOWSKA: *Sprawozdanie z sympozjum „Miłosierdzie na peryferiach życia społecznego. 25 lat sympozjów piekarskich*. „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 49, 2 (2016), s. 482–484.

⁴² *Miłosierdzie na peryferiach życia społecznego. 25 lat sympozjów piekarskich*. Red. A. WUWER. XXV Piekarskie Sympozjum Naukowe. Katowice 2016.

Zakończenie

Sympozja Piekarskie od ponad dwudziestu pięciu lat stanowią istotny element przygotowania i przeżywania stanowych pielgrzymek męskich, zaś od kilku lat wpisują się w obchody Metropolitalnego Święta Rodziny. Z racji samej lokalizacji przestrzennej łatwo można zakwalifikować je do lokalnych inicjatyw naukowych. Problematyka Śląska nigdy jednak nie wyczerpała całości poruszanych zagadnień, a raczej wpisywała się w kontekst procesów ogólnopolskich i europejskich⁴³. Z chwilą utworzenia Wydziału Teologicznego w 2001 tematyka sympozjów piekarskich koncentruje się w znacznym stopniu w stronę spraw związanych z rodziną. Sympozja budowały i aktywizowały śląskie środowisko intelektualne wspólnie z innymi ośrodkami akademickimi, a także były miejscem współpracy środowisk naukowych z samorządami, dla których sympozja piekarskie były „polem doświadczalnym”.

Początek lat dziewięćdziesiątych wiązał się również ze zmianami w systemie finansowania badań naukowych, wydawnictw i konferencji. Sympozja piekarskie mogły posłużyć za wzorcowy przykład takiej współpracy, Komitet Organizacyjny Sympozjum zapewnił wysoki standard całego przedsięwzięcia dzięki wsparciu finansowemu ze strony Rady Miejskiej w Piekarach, innych samorządów i instytucji gospodarczych, a także ze strony Arcybiskupa.

Biblioteka Teologiczna UŚ zgromadziła w swoich zbiorach wszystkie pozycje książkowe, które powstały w ramach serii „Sympozja Piekarskie”. Placówka od czasu powołania jej w strukturach Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w roku 2001⁴⁴ współpracuje ze wszystkimi bibliotekami teologicznymi w Polsce oraz wieloma bibliotekami uczelni teologicznych w Europie. Głównym celem wzajemnych kontaktów jest wymiana międzybiblioteczna⁴⁵. Dzięki temu publikacje z serii „Sympozja Piekarskie” trafiają do innych bibliotek akademickich i seminaryjnych, co stanowi ważny dokument życia naukowego Górnego Śląska. Ich społeczny zasięg przekracza granice regionu i nabiera znaczenia ogólnopolskiego.

Srebrny jubileusz piekarskich sympozjów dobrze wpisał się w panoramę życia naukowego na Górnym Śląsku o czym świadczą owoce w postaci 25 publikacji książkowych, które cieszą się wielkim zainteresowaniem zarówno wśród studentów teologii jak i osób świeckich zainteresowanych tą tematyką.

⁴³ W. ŚWIĄTKIEWICZ: *Nauka i religia...*, s. 234.

⁴⁴ Biblioteka Teologiczna została powołana 27 września 2001 Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Utworzona została na bazie Biblioteki Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego. W: T. CZAKAŃSKI: *Historia Biblioteki Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego (1927–2000)*. „Wiadomości Archidiecezjalne” 2000 nr 11, s. 530.

⁴⁵ E. OLSZOWY: *Wymiana krajowa w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego*. „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelnej” t. 82, 2004, s. 177–186.

Bibliografia

- 350-lecie kultu Matki Bożej w Piekarach Śląskich. *Tu przeszłość łączy się z przyszłością*. Red. W. KANIA, M. ŁUCZAK. Katowice, Piekary Śląskie 2010.
- BUJARA J.: Ks. Jan Alojzy Ficek. „Gość Niedzielny” 1953, nr 36, s. 266.
- Caritas w globalnej wiosce*. Red. M. ŁUCZAK, A. WUWER. Katowice, Piekary Śląskie 2006.
- CHMIELEWSKI J.: Środowisko rodzinne i lata młodzieńcze ks. Jana Alojzego Ficka. W: Ks. Jan Alojzy Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku. Red. J. WYCISŁO. Katowice 1992, s. 53–70.
- CZAKAŃSKI T.: *Historia Biblioteki Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego (1927–2000)*. „Wiadomości Archidiecezjalne” 2000, nr 11, s. 530.
- DROBNY S.: Ks. Alojzy Jan Fiecek. Reprint artykułów z czasopisma „Skarb Rodzinny” 1920–1922. Artykuły zebrał. i wstępem opatrzył J. PAWLIK. Katowice 1996.
- Dwa płuca – jedno serce. Wartości duchowe w zjednoczonej Europie*. Red. L. SZEWCZYK, M. ŁUCZAK. Katowice–Piekary Śląskie 2004.
- FAZAN M.: *Związki Jana Alojzego Ficka z Krakowem*. W: Ks. Jan A. Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku. Red. J. WYCISŁO. Katowice 1992, s. 71–81.
- Ficek Alojzy (hasło). W: *Piekarzanie. Leksykon mieszkańców Piekar Śląskich*. Red. H. GAWLIK J. GRAJEWSKA-WRÓBEL, L. WOSTAL, Z. BOGACKI. Piekary Śląskie 2010, s. 73–75.
- Górnoślązak na ołtarze „Dziennik Zachodni” 21–23.02.1992, nr 37, s. 4.
- Jak żyć odpowiedzialnie w nieodpowiedzialnym świecie? Odpowiedzialność jako cnota chrześcijańska i wartość społeczna*. Red. A. WUWER. Katowice 2007.
- JAN PAWEŁ II: *Dekret o ustanowieniu i określeniu granic nowych diecezji i prowincji kościelnych w Polsce oraz przynależności metropolitalnej poszczególnych diecezji*, „Gość Niedzielny” 1992, nr 24, s. 1, 7.
- JAN PAWEŁ II: *Dobrze Was rozumiem nie obca mi praca. Kardynał Karol Wojtyła – Ojciec Święty Jan Paweł II w Piekarach Śląskich*. Oprac. B. WOŹNICA. Katowice 2011.
- JAN PAWEŁ II: *Przekroczyć próg nadziei*. Lublin 1994.
- Kardynał Karol Wojtyła – Święty Jan Paweł II a Piekary Śląskie. <http://www.bazylikapiekary.pl/index.php/historia-kultu/jan-pawe-ii> [dostęp: 23.02.2017].
- Kościół śląski wspólnotą misyjną. [IV sympozjum naukowe, Piekary Śląskie 1995]*. Red. W. ŚWIĄTKIEWICZ, J. WYCISŁO. Katowice 1995.
- KOWALSKA A.: Ks. Jan Alojzy Ficek jako inspirator polskiego życia kulturalnego na Śląsku. W: *Z badań nad dziejami języka polskiego na Górnym Śląsku*. Red. A. KOWALSKA, J. ŚLIWIOK. Katowice 2002, s. 226–232.
- Ks. Jan Alojzy Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku. Działalność religijno-społeczna ks. Jana Alojzego Ficka i rola Piekar jako centrum katolicyzmu społecznego na Górnym Śląsku w XIX*. Red. J. WYCISŁO. Katowice 1992.
- Ksiądz Kardynał dr August Hlond Prymas Polski. Działalność i dzieła*. Red. J. ŚLIWIOK. Katowice 1988.
- Kultura i religia u progu III tysiąclecia*. Red. W. ŚWIĄTKIEWICZ, W. PETHE. Katowice 2001.

- Modlitwa – praca – służba chorym. 20 lat po pobycie Ojca Świętego Jana Pawła II w Katowicach.* Red. A. BARTOSZEK. Katowice 2003.
- Mówię do Was Szczęść Boże! Kardynał Karol Wojtyła – Ojciec Święty Jan Paweł II w Piekarach Śląskich.* Red. B. WOŹNICA. Katowice 1993.
- Nowa Organizacja Kościelna w Polsce.* „L'Osservatore Romano” 1992, nr 3–4, s. 67–74.
- O beatyfikację kapłana Górnoślązaka.* „Gość Niedzielny” 1992, nr 7, s. 5.
- OLSZOWY E.: Wymiana krajowa w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego. „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne” t. 82, 2004, s. 177–186.
- Pojednanie i sprawiedliwość społeczna. [V sympozjum naukowe].* Red. W. ŚWIĄTKIEWICZ, J. WYCISŁO. Katowice 1996.
- RAK R.: Ks. Jan Alojzy Ficek, wielki duszpasterz XIX wieku (1790–1862). „Wiadomości Diecezjalne” 1962, nr 9–10, s. 193.
- Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku.* Red. W. Świątkiewicz, J. Wycisło. Katowice 1998.
- SPUTEK C., SROKA I.: Ks. Jan Alojzy Ficek – inicjator akcji trzeźwościowej na Górnym Śląsku. W: Alojzy Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku. Red. J. WYCISŁO. Katowice 1992, s. 82–95.
- ŚWIĄTKIEWICZ W.: Nauka i religia. Odbudowa tradycji. W: Górny Śląsk na przełomie wieków Nadzieje i niepokoje. Świadkowie wiary. Red. J. GÓRECKI, H. OLSZAR. Katowice–Piekary Śląskie 2002, s. 230–233.
- Trwale wartości w zmieniającym się społeczeństwie w nauczaniu społecznym Jana Pawła II.* Red. W. ŚWIĄTKIEWICZ. Katowice 1997.
- W trosce o rodzinę. [III sympozjum naukowe, Piekary 1994].* Red. W. ŚWIĄTKIEWICZ. Katowice 1994.
- WYCISŁO J.: Geneza sympozjów naukowych w Piekarach Śląskich. W: Górny Śląsk na przełomie wieków Nadzieje i niepokoje. Świadkowie wiary. Red. J. GÓRECKI, H. OLSZAR. Katowice 2002, s. 226–229.
- WYCISŁO J.: Ks. Jan Alojzy Ficek. Zarys działalności religijno-społecznej. Katowice 1992.
- WYCISŁO J.: Sanktuarium Matki Bożej w Piekarach Śląskich. Formowanie się głównego ośrodka życia religijno-społecznego na Górnym Śląsku w XIX wieku. Katowice 1991.
- XXV Piekarskie Sympozjum za nami. <http://wiara.radiopiekary.pl/xxv-piekarskie-sympozjum-naukowe-za-nami> [dostęp: 23.02.2017].
- ZIMOŃ D.: Przedmowa. W: Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku. Red. W. ŚWIĄTKIEWICZ, J. WYCISŁO. Katowice 1998, s. 8.

Streszczenie

Praca została poświęcona publikacjom wydawanym w serii „Sympozja Piekarskie”, które ukazały się w latach 1992–2016. Analizie poddano zawartość treściową 25 publikacji, które znajdują się w zbiorach Biblioteki Teologicznej UŚ. Ponadto przedstawiono genezę sympozjów naukowych w Piekarach Śląskich, a także zwrócono uwagę na wcześniejsze inicjatywy społeczne na Górnym Śląsku podejmowane przez śląskich duszpasterzy.

Słowa kluczowe:

Ks. Alojzy Ficek, „Sympozja Piekarskie”, jubileusz 25-lecia sympozjów piekarskich, Piekary Śląskie, Wydział teologiczny UŚ, publikacje sympozjalne

Summary

Publications of the Piekary Scientific Symposium in the collection of Theological Library – 25th anniversary of the session

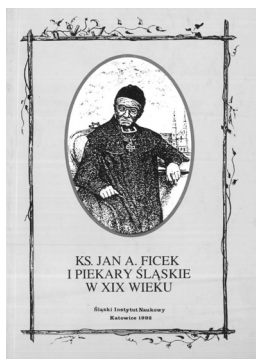
The paper was devoted to publications published in „Piekary Symposiums” series, which appeared in 1992–2016. The content of the 25 publications of the series contained in the collections of the Theological Library of the University of Silesia was presented. In addition, the genesis of scientific symposiums in Piekary Śląskie and the earlier social initiatives in Upper Silesia undertaken by Silesian priests were shown.

Keywords:

Fr. Alojzy Ficek, „Piekary Symposiums”, 25th Anniversary of „Piekary Symposiums”, Piekary Śląskie, Faculty of Theology of the University of Silesia, conference papers

ANEKS 1

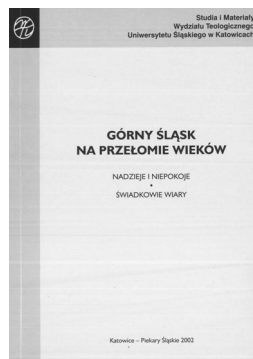
Zdjęcia 4 okładek publikacji Piekarskich Sympozjów Naukowych

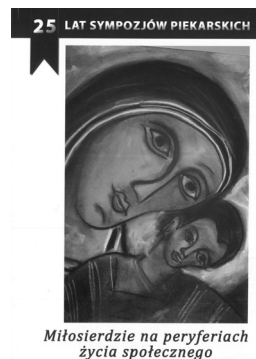
Ilustr. 1. I (1992)

Ilustr. 2. IX/X (2000/2001)

Ilustr. 3. XI (2002)

Ilustr. 4. XXV (2015)

Fot. Gabriela Łącka.

ANEKS 2

Wykaz publikacji książkowych z Piekarskich Sympozjów Naukowych znajdujących się w zbiorach Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego

1992 – I Piekarskie Sympozjum Naukowe

Ks. Jan Alojzy Ficek i Piekary Śląskie w XIX wieku. Działalność religijno-społeczna ks. Jana Alojzego Ficka i rola Piekar jako centrum katolicyzmu społecznego na Górnym Śląsku w XIX wieku. Red. nauk. J. WYCISŁO. Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1992.

1993 – II Piekarskie Sympozjum Naukowe

Metropolia Katowicka – Górnośląska. Dziedzictwo historii. Wyzwania wobec przyszłości. [II sympozjum naukowe Piekary Śląskie, 28 maja 1993 r.]. Red. W. ŚWIĄTKIEWICZ. Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, Katowice 1993.

1994 – III Piekarskie Sympozjum Naukowe

W trosce o rodzinę. III sympozjum naukowe. [27 maja 1994 r.]. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ. Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, Katowice 1994.

1995 – IV Piekarskie Sympozjum Naukowe

Kościół Śląski wspólnotą misyjną. IV sympozjum naukowe pod patronatem honorowym Metropolity Górnośląskiego. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ. Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, Katowice 1995.

1996 – V Piekarskie Sympozjum Naukowe

Pojednanie i sprawiedliwość społeczna. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ, ks. J. WYCISŁO. Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, Katowice 1996.

1997 – VI Piekarskie Sympozjum Naukowe

Trwale wartości w zmieniającym się społeczeństwie (W nauczaniu społecznym Jana Pawła II). [VI sympozjum naukowe pod patronatem Metropolity Górnośląskiego Arcybiskupa dra Damiana Zimonia]. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ. Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, Katowice 1997.

1998 – VII Piekarskie Sympozjum Naukowe

Religijne inspiracje kultury na Górnym Śląsku. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ, ks. J. WYCISŁO. Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, Katowice 1998.

1999 – VIII Piekarskie Sympozjum Naukowe

Władza jako służba społeczeństwu. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ, ks. J. WYCISŁO. Societas Scientiis Favendis Silesiae Superioris – Instytut Górnośląski, Katowice 1999.

2000/2001 – IX/X Piekarskie Sympozjum Naukowe

Kultura i religia u progu III Tysiąclecia. Red. nauk. W. ŚWIĄTKIEWICZ, A. PETHE. Societas Scientiis Faven-dis Silesiae Superioris – Instytut Górn Śląski, Katowice 2001.

2002 – XI Piekarskie Sympozjum Naukowe

Górny Śląsk na przełomie wieków. Nadzieje i niepokoje. Świadkowie Wiary. Red. nauk. ks. J. GÓRECKI, ks. H. OLSZAR. („Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”, nr 6), Katowice–Piekary Śląskie 2002. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2002.

2003 – XII Piekarskie Sympozjum Naukowe

Modlitwa – praca – służba chorym. W XX lat po pobycie Ojca Świętego Jana Pawła II w Katowicach. Red. nauk. ks. A. BARTOSZEK. Biblos, Katowice–Piekary Śląskie 2003.

2004 – XIII Piekarskie Sympozjum Naukowe

Dwa płuca – jedno serce. Wartości duchowe w zjednoczonej Europie. Red. nauk. L. SZEWCZYK. Wydział Teo-logiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice–Piekary Śląskie 2004.

2005 – XIV Piekarskie Sympozjum Naukowe

Rocznice, które... wspominają, uobecniają, zapowiadają. Zagadnienia teologiczne, socjologiczne i historycz-ne. Red. nauk. J. KOZYRA, M. ŁUCZAK, J. PALIŃSKI. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Ka-towice–Piekary Śląskie 2005.

2006 – XV Piekarskie Sympozjum Naukowe

Caritas w globalnej wiosce. Red. nauk. ks. M. ŁUCZAK, ks. A. WUWER. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice–Piekary Śląskie 2006.

2007 – XVI Piekarskie Sympozjum Naukowe

Jak żyć odpowiedzialnie w nieodpowiedzialnym świecie? Odpowiedzialność jako cnota chrześcijańska i war-tość społeczna. Red. nauk. A. WUWER. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice–Pie-kary Śląskie 2007.

2008 – XVII Piekarskie Sympozjum Naukowe

Biskup Herbert Bednorz – życie i posługa czwartego biskupa katowickiego w setną rocznicę urodzin bisku-pa Herberta Bednorza (1908–2008). Red. nauk. I. CELARY. Księgarnia św. Jacka, Katowice–Piekary Śląskie 2008.

2009 – XVIII Piekarskie Sympozjum Naukowe

Nieść nadzieję na współczesne areopagi otaczając troską życie. W Roku św. Pawła Apostoła Narodów. Red. nauk. B. BIELA. Księgarnia św. Jacka, Katowice–Piekary Śląskie 2009.

2010 XIX Piekarskie Sympozjum Naukowe

350-lecie kultu Matki Bożej w Piekarach Śląskich. Tu przeszłość łączy się z przyszłością. Red. nauk. W. KA-nia, M. ŁUCZAK. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice–Piekary Śląskie 2010.

2011 – XX Piekarskie Sympozjum Naukowe

Familiaris splendor. Piękno życia rodzinnego jako wyzwanie dla społeczeństwa i Kościoła. Red. nauk. ks. A. BARTOSZEK. („Studia i Materiały Wydziału Teologicznego UŚ”, nr 64). Księgarnia św. Jacka, Katowice 2011.

2012 – XXI Piekarskie Sympozjum Naukowe

Dom, w którym tworzy się wspólnota. Rodzina – społeczeństwo – Kościół. [Red. nauk. M.T. KOZUBEK]. („Studia i Materiały Wydziału Teologicznego UŚ”, nr 69). Księgarnia św. Jacka, Katowice 2012.

2013 – XXII Piekarskie Sympozjum Naukowe

Świętowanie niedzieli w wymiarze społeczno-etycznym. Red. nauk. A. WUWER. Księgarnia św. Jacka, Katowice 2013.

2014 – XXIII Piekarskie Sympozjum Naukowe

Rodzina miłością wielka. Red. nauk. M. WANDRASZ. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2014.

2015 – XXIV Piekarskie Sympozjum Naukowe

Sprawiedliwość i miłość społeczna. Refleksja interdyscyplinarna w 90-lecie (archi)diecezji katowickiej. Red. nauk. A. WUWER. Księgarnia św. Jacka, Katowice 2015.

2016 – XV Piekarskie Sympozjum Naukowe

Miłosierdzie na peryferiach życia społecznego. 25 lat sympozjów piekarskich. XXV Piekarskie Sympozjum Naukowe. Red. nauk. A. WUWER. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2016.

